

Szer

A szorzást gyakoroltuk a kicsivel, amikor megérkezett a nagylányom. Arca fénylett a révülettől. Már sokszor észrevettem rajta, de csak mostanában adtam neki nevet. Nem láttam, mégis tudtam, mit csinál. Lehajolt, felemelte bal lábát, és kezével lesegítette magáról a cipőjét. Majd szabaddá tett lábfejevel ügyeskedve kibújít a másikból is. Utána fél percig egy helyben állt, és a lakás megszokott zajait figyelte. A hűtőszekrény szörcsögésére mozdult meg újra, átsietett az étkezőn, mi itt ültünk, és a fürdőszobában megeresztette a vizet kézmosáshoz. Hosszan folytatta. Lehajolt a mosógép mellé, ahol a kézfertőtlenítőt tartotta. Nagylányom tenyerein aszimmetrikus foltokat hagyott az ekcéma. A balon az alsó részen, a jobbon a tenyér élétől kiindulva egészen közép felé. Szerinte a tömegközlekedési eszközökön való kapaszkodástól keletkeztek. Megfertőzték mások. Pontosan mogorónyi adagot nyomott kezére a fertőtlenítő folyadékból, a bő vízsugár alá tartotta és összedörzsölte, míg arcát mindkét oldalról megnézte a tükörben. A kicsi hallgatott, várt a sorára. Meghallottuk a töröközőtartó csapódását – könnyedén koccant a csempéhez –, és ebből tudtuk, hogy nagylányom vastag harisnyás lábán a vizesblokk melletti szobájába sietett. Akkor visszafordítottuk szemünket a matematika tankönyv lapjaira. A kicsi végig szorosán tartotta ujját a megfelelő soron. A kortizol lassan szűkülő köröket írt le a torkomban, és a szívem szokás szerint két szabálytalan ritmust dobogott.

Nagylányom halkan bezárta maga mögött az ajtaját. Egy tizedmásodpercre hallottuk a kattantást, amivel a zárbetét a helyére került. Rendszeres időközönként a kilincs kicsúszott nagylányom kezéből, és az ajtó finoman nekiütődött a keretnek. Akkor meg kellett ismételni a mozdulatot, és nagylányom figyelme néhány másodpercre elkalandozott. Olyankor az én figyelmem is annyival tovább feszült. Míg ő állt, én sem bírtam mozdulni. Megsimogattam a kicsi matematikakönyv fölé hajoló fejét, annyira belemerült a számolásba, hogy szokásától eltérően nem nézett fel.

Amikor órákkal azelőtt nagylányom elindult otthonról, én búcsúztam el tőle, mert a kicsi a vasútvállal játszott a szobájában, a férjem pedig még nem ért haza, bár minden percben vártuk. Ez a várakozás megsokszorozódott bennem, amikor a nagylányom felvette a bakancsát, és az esernyőtartóból kihúzta a sétapálcáját. Titkon reméltem, hogy aznap otthon marad, mert esőt mondtak, ami viharossá fokozódó széllel érkezik. Félttem tőle, de már vártam is nagyon, mert ez ugyanaz a szél volt, ami kint a vizeket árasztja meg, bent pedig az én szívemet is kiönti medréből. Nem tudom, mások hogy vannak ezzel, bennem megzabolázhatatlan vágy ébred, hogy kimenjek sétálni a könnyű, tavaszi viharokba, sapka nélkül, amiért mindig rászólok a gyerekeimre, vékony kabátban, sálban és cipőben. A nagylányom is félt a szélről, picit fintorgott, mielőtt átlépte a küszöböt, a konyha nyitva hagyott ablakán áramlott be a szél, és akár a víz, beszüremkedett a bőrünk alá, majd jövök, mondta, erre bólintottam, és lenyomtam a képzeletbeli sakkóra gombját. Nagylányom születése óta a fejemen hordoztam. Becsuktam az ajtót, sóhajtottam, és kifújtam a hajamat a homlokomból.

A kicsi hozta a könyvét. Postairónja piros felével gondosan, krumplikra hasonlító körökkel bejelölte a házi feladatot. Leültünk egymás mellé az étkezőasztalhoz, a kicsi tőlem jobbra foglalt helyet, igyekezetében mindig meggyűrte a terítőt. Lazán megemeltem a karját, és elsimítottam az anyag ráncait. A kicsi letette maga elé az írót és a grafitceruzáját, nemrégiben hegyezhette ki, túhegyes élét a mutatóujjához nyomta, és felolvasta az első példát. A mondat végeztével rám nézett. Bólintottam. Kimondta a jó megoldást, beírta grafitallal az üresen hagyott helyre, a postairón kék felével ikszet rajzolt a lapszélre, és folytatta a következő feladattal.

Nagylányom a könyvtárba ment. Induláskor arca mindig sima, színtelen, még nem fénylik. Pórusait átjárja a valóság.

Táskájába, amit a bal vállán hordott, és megmarkolta a pántját, minél kisebb amplitúdóval ütődjön a derekához, pontosan három könyvet rakott. Felülre került a legvékonyabb, hogy a súly megfelelően elosztódjon, középen a legvaskosabb, egy életrajz, monográfia vagy antológia, és alul a közepes

méretű kötet, se nem karcsú, se nem vastag. A nagylányom magától tanult meg olvasni, és nem csak könyvekben tudott, hanem a gondolatainkban is. Ő nyomta le először a sakkóra gombját, addig nem is tudtam, hogy ott van. Mindig éreznem kellett, mikor következem.

Férfjemnek sok mindenről nem beszélek. Nem tud a sakkóráról, csak minden harmadik évben emlékszik a születésnapomra, és ha nagyon fáradt, nevemből csak a mássalhangzókat tudja kimondani. Ahogy a hangzók összetorlódnak, mintha nemzetiségem is változna. Hdvg, próbálkozik a férjem a konyha vagy a hálószobánk sötétjében, vakarja a fejét. Ha a hűtő előtt áll, kivesz egy doboz sört, és megissza. Ha az ágyunk mellett tör rá amnézia, egyszerűen lefekszik. Azt hiszi, ha eleget alszik, másnapra megváltoznak a dolgok.

Az olvasásnál tartunk, mikor nagylányom vastag harisnyás lábán a konyhába megy. A szemem sarkából, ha nagyon figyelnék, láthatnám, ahogy elsétálva az étkezőasztal mellett mosolyog. A kicsi összecukja a könyvét, pontosan abban a pillanatban, amikor a lányom kivesz egy bögrét, a pultra teszi, és becsukja a szekrény ajtaját. Felkelhetnék, de még várok. Nagylányom tejet tölt, a mosogató mellől elvesz egy tálcát, mindig műanyagot, sose fémet, de ha a tálcának bőrbevonata lenne, számára az volna a legjobb. Kezében a vacsorával visszamegy a szobájába, és leül az ágyára. Harapásainak ütemét foggyökérnyilallások jelzik. A kicsi felmarkolja ceruzáit, feláll az asztaltól, és könyvét a hóna alá csapva a saját szobájába megy.

Tegnap éjjel séta közben találtam egy fél fülbevalót. Először ráléptem, majd ugyanazt a lépést megtettem hátrafelé. A hold fénye pontosan megvilágította azt a kicsiny ékszert. Leguggoltam, és a tenyerembe vettem. A szél feltámadt, s az autóúton hosszan táncoltatta a faleveleket. Némán lélegeztem, hogy lányom ne ébredjen fel több száz méterre lévő szobájában. Felálltam, zsebre tettem a fülbevalót. Lányom átfordult a másik oldalára, de nem ébredt fel. Tovább sétáltam.

Lányom vacsora közben zenét hallgat. Állkapcsának üteme nem egyezik a zenével, és ez némi képp zavaró. Olyan ritmusban szeletelem a kenyeret, vajazom, és helyezem rá a szalámszeleteket, hogy az egyensúly helyreálljon. Egymásnak adjuk a sakkóra gombjait, a lányom örül, szája nevetésre nyílik, a kicsi rám néz, tekintete puhán nekiütődik a hátamnak. A kicsi először mindig a zöldséget eszi meg, elropogtatja a retket, amit nagylányom világegyetében utált, ettől aztán gyomorsava lesz, és a félig megemésztett táplálék visszajut a nyelőcsőig. Ennem kell, hogy gyomrában a diszkomfortos érzés visszabilenjen. Nem vagyok éhes, de ha végeztem az utolsó falattal, lányom megkönnyebbül.

Elszívok egy cigarettát a teraszon. Lányom megfürdik, ülve, nyújtott lábakkal folytatja arcára a vizet. Ha kifújtam az utolsó slukkot, elzárja a csapot. Kint szoktam állni, amíg megtörölközik. A kicsi áthozza a vonatot a szobájából a nappaliba, és kezébe veszi a tévé távirányítóját. Nagylányom, testére szorosan rátekerem a fürdőlepedőben szobájába megy. Elfordítom magam mögött a teraszra vezető ajtó kilincsét. A kicsi, előrenyújtott kezében a távirányítóval, bekapcsolja a tévét.

A férjem hazaért, lányommal egyszerre nyomjuk le a sakkórát. Az időkérés nem egyéb vákuumnál, de gravitációtól mentes lebegésünk nem tarthat örökké. Hol nagylányom, hol a kicsi után nyúlok szabad kezemmel. Férjem a kanapéra ültet, magam alá húzom a lábam, és összekulcsolom a kezem az ölemben. Az utcán kutyák ürítenek szélel szemben, szőrükön színtelen vizelet és esőcseppek ülnek megkülönböztethetetlenül. Az állatok elhaladnak a házunk előtt, és befelé figyelnek. A kanapé párnáinak gumírozott széle nyomot hagy férjem combján. Néha beszéd közben is közel hajol hozzám, visszatartom a lélegzetem, hogy ne érezzem meg esti szájszagát. Lányom az ágya szélén ül, előredöntött törzssel, térdén könyököl, és a körme alól láthatatlan piszkot szedeget. A pöccintésekre pislogok. Férjem végez a mondanivalójával, kiegyenesedik, cérnamosolyra húzza a száját. Gyors léptekkel a fürdőszobába megy, és mindig egyforma erővel csapja be maga mögött az ajtót. Lányom kiszurran a szobájából, papucsos lábán a konyhába lépdel, köntösén masnira kötött öv. A köntöse sárga. A kemény frottír anyag hozzáér a hűtő műanyag burkolatához. Nagylányom megmelegíti kakaóját a gázon, két szelet kalácsot vág fel mellé, a végét kézzel apróbb darabokra tépi és a forró ital tetejére dobja. A csönd fehér tejüveg, míg férjem megfürdik. Ha eltűnt a hálószobánkban, a törölközőt sokszor lazán fogja maga előtt, a kicsi átsétál, és engem tükrözve leül mellém, kinyitja a kezében csippenve tartott könyvet, ő akar olvasni.

Lányom balesete nem volt teljesen váratlan. Nyomkodtam a sakkórát, fel és le a saját gombomat, vártam, hogy ő is lenyomja az övét. Értekezleten voltam, szűk ceruzaszoknyát viseltem, mielőtt le-

ültem a székre, a szabás ellenére magam alá igazítottam. Szoknyám alól kiérződött a harisnya finom szövete és a teljesen hideg bőr combomon. Rosszul aludtam előző éjjel, majdnem elkéstem az értekezletről. A kicsi jól volt, teljesen jól, beültem az autómba az iskola előtt, ő kinyitotta az olvasáskönyvét, magasba lendült a keze, és a következő percekben már szótagolhatott. Lehunytam a szemem, elfordítottam a kocsikulcsot az indításhoz.

Nem volt vér. Kérdeztem az orvost, mégis mi történt, de csak rázta a fejét. Azt mondta, még sosem látott ilyet. Agavezöld szemét felém fordította. Elindult a remegés az orrcimpámban, nem pislogtam, hogy a könnycsepp a maga teljességében kibugyanhasson. A lányom állítólag hazafelé tartott az iskolából – az új árvácskalila ruháját viselte –, hazafelé ment, és nem a járdán, hanem az úton. Levitált. Kezét maga előtt tartotta, mintha lett volna benne egy esküvői csokor. Tömör összeállítás néhány szál virágból. Ahogy felemelkedett, egyre magasabbra, lakkcipős lábával kalimpált a levegőben. A lányom haja kékesfekete, derékig érő, egyenes szálú. Első hallásra úgy képzeltem, copfja kibomlott a fonásból és vele együtt lebegett, de a kórházban hibátlan frizurával feküdt az ágyán, egyetlen szál sem állt ki belőle. Elnéztem, ahogy alszik, nyugtatókkal a véráramban, másnap panaszkodott is arról, hogy itt-ott zsidbadást érez. Arca porcelán-rózsaszínű volt, az orcák közepén sötétebb árnyalattal, amely kifelé világosabbá vált. Mellette ültem egy széken és elaludtam. A csattanásra ébredtem fel. Az ügyeletes nővér lépett a körterembe, azt hitte, üres, és megijedt tőlünk, a kezében tartott fémtál a csipeszekkel együtt a padlóra esett. Míg összeszedte, lányom felébredt és sírt. Azt mondta, képzeljem, elütötte őt egy autó. Ez tényleg így volt, csak hogy a szemtanúk beszámolója szerint, akiknek egyáltalán nem hitt a rendőrség, a lányom a semmiből zuhant a motorháztetőre, onnan pedig legurult az autó elé. Végül az a verzió nyert, hogy a sofőr nem adott elsőbbséget a gyalogosnak.

Másnap, amikor látogatni mentem, kezelőorvosa félrehűzött. A nyakában viselt feszület szűrta a szemem. Csak bólogattam, de látta, mennyire nem figyelek, ezért megfogta a karomat, és egészen közel hajolt hozzám, majd a fülembe súgta, hogy talán próbálkozzunk a pszichiátrián. A lányom lenyomta a gombot a sakkórán. Kihúztam magam a szorításból. Blúzomon és az orvos köpenyén keresztül hosszan összeért a vállunk, nagyon nehezen engedett el. A megfelelő körterembe siettem. A lányom az ágyában ült betakarva, hátát párnához támasztotta, és műanyag tányérról almát evett. Megint lenyomta a sakkórát, és a tálat az ágytakarón hagyva felkelt. Cipőm copfjának ütemére kopogott, a kórház kapujában megálltunk, hogy felmérjük, melyik irányból érkezik a rigók cserregése.

Férjemnek az autóbaleset verzióját mondtam el. Lányom hallgatott. Az étkezőasztalnál ültünk, míg beszéltem, férjemnek dupla adag ételt szedtem a tányérra. Ahogy arcába csapott a gőz, nem tett fel több kérdést. Biztató mosolyt küldött a nagylányom felé. A kicsi elviselhetetlen láblóbálását megállítottam azzal, hogy combjára tettem a kezem. Aznap éjjel négyféleképpen bámultuk a plafont. Lenyomtam a sakkórát, és átláttam a falon, majd a lányom is. Ha elég gyorsan elalszunk, nem kerít bennünket hatalmába ez az érzés. Néha figurák táncolnak a szemünk előtt, primitívek, mint a barlangrajz, de éppolyan fontos jelentést hordoznak.

A lányom már csak néha levitál. Télen-nyáron bakancsot hord, elővigyázatosságból nem köti be a fűzőjét. Egyszer megpróbáltunk beszélni arról, ami történt, de a lányom zokogni kezdett. Attól tartottam, könnyeitől az összes létező fém megrozsdásodik. Egy időben a kutyák kitértek előle az utcán, és a házuk előtt parkoló autók meghibásodtak. Szeles időben szomorúság ül a lányom szemében, de ha túltette rajta magát, vállán a könyvtári könyveket rejtő kedvenc táskájával hazatér. Teste még könnyű, hiszen madárcsontozata van. Tőlem örökölte.

Egy függőség csak egy másikkal helyettesíthető. Beütöttem kérdésemet a Google-ba, az ujjaim finoman remegtek, mint a kocsonya. A remegés felfutott a szívemig, pedig azt hittem, csak a bal gyűrűsujj áll összeköttetésben vele. A zsidbadás az izomrostok elhalását jelentené, de olyat nem tapasztaltam. A kicsi sóhajtozik a szobájában, postairónja mindkét felével egy rajzon dolgozik. Amikor megkérdezzük, mit ábrázol a kép, azt mondja, a nagylányomat. Tudom, mit szeretne még hozzátenni, de nem mondja ki, csak felmutatja a képet. Nagylányom kibontott hajjal, földig érő fehér ruhában áll, és nincs lába, sem talaj alatta. A kicsi megvonja a vállát, haja szanaszét áll, annyit piszkálta.

Lányom a repülést gyakorolja, kioldott fűzőjű bakancsában hegyeket mászik. Ha azt hinném, valami igazi szerre függött rá, biztosan megijednék. Megfogom a kicsi kezét az étkezőasztal fölött, olvasson lassabban. Nagylányom egy hegyormon áll, szányszerűen kitárja a karját, addig rugaszkodik egy

szikla pereméről, amíg el nem repül, vagy bele nem törődik az újabb kudarcba. Néha arról beszélne, hogy el szokta veszíteni a valóságérzékét, de úgyis tudok róla.

A szorzást gyakoroltuk a kicsivel, ő bent ült a füzetei felett, én a konyhaablakban álltam. Kint esteledett, két napja sűrű cseppekben hideg csapadék esett. A kicsi hibátlanul oldotta meg a feladatokat, míg az utolsónál kitörött a ceruza hegye. Lehajolt, hogy benézzen a fiókjába, de az asztalán volt egy tartalék. Közel emelte a szeméhez, ujjbegyéhez nyomva kipróbálta az élességét.

Egy hosszúkás árny repült el az ablakunk előtt, mögötte rögtön villámlott az ég. A sakkórát tapogattam, de nem találtam rajta a gombot. A szikla üres volt, nem állt rajta senki. A rossz látásviszonyokat illetve volna valamivel egyensúlyoznom, de túl sötét volt hozzá. Nagylányom vastag harisnyás léptekkel kijött a szobájából, és amikor megfordultam, sziluettje kirajzolódott a függöny mögött, az ablaküvegen.

Vollein Ferenc:
A balerina álma